Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2026/2615

24.11.2026.

PADOMES LĒMUMS (KĀDP) 2026/2615

(2026. gada 23. novembris)

par Savienības atbalstu Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu organizācijas (*CTBTO*) sagatavošanas komisijas darbībām, lai nostiprinātu tās uzraudzības un pārbaudes spējas

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 28. panta 1. punktu un 31. panta 1. punktu,

ņemot vērā Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2003. gada 12. decembrī pieņēma ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai ("stratēģija"), kurā par Savienības pieejas būtiskiem elementiem ir noteikts efektīvs multilaterālisms un esošo atbruņošanās un neizplatīšanas normu universalizācija un īstenošana. Stratēģijā cita starpā ir aicināts panākt Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu (*CTBT*) drīzu stāšanos spēkā un universalizāciju, un stiprināt starptautiskos pārbaudes mehānismus. Savienība aktīvi īsteno stratēģiju, tostarp nodrošinot finanšu resursus, lai atbalstītu projektus, ko īsteno daudzpusējas iestādes, piemēram, Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu organizācijas (*CTBTO*) sagatavošanas komisija.

(2) Padome 2003. gada 21. jūlijā pieņēma Padomes Lēmumu 2003/567/KĀDP ([1]), kurā paredzēts, ka, atbalstot *CTBT* drīzu stāšanos spēkā, Eiropas Savienībai ir jāmudina visas valstis, kas to vēl nav izdarījušas, nekavējoties parakstīt un ratificēt *CTBT*.

(3) Padome 2003. gada 17. novembrī pieņēma Kopējo nostāju 2003/805/KĀDP ([2]) par daudzpusēju nolīgumu masveida iznīcināšanas ieroču neizplatīšanas un to nogādes līdzekļu jomā vispārināšanu un pastiprināšanu. Minētajā kopējā nostājā cita starpā ir aicināts veicināt *CTBT* drīzu stāšanos spēkā.

(4) Lai efektīvi īstenotu *CTBT* līdz *CTBTO* izveidei, *CTBT* parakstītājvalstis ir nolēmušas izveidot sagatavošanas komisiju, kura ir tiesību subjekts un kurai ir starptautiskas organizācijas statuss.

(5) *CTBT* drīza stāšanās spēkā un universalizācija, kā arī *CTBTO* sagatavošanas komisijas uzraudzības un pārbaudes sistēmas nostiprināšana ir svarīgi stratēģijas mērķi. Savienība ir konsekventi atbalstījusi šos mērķus, tostarp sniedzot finansiālu ieguldījumu sagatavošanas komisijas darbībās.

(6) Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs dokumentā "Mūsu kopīgās nākotnes nodrošināšana. Atbruņošanās programma" norādīja, ka, ierobežojot modernu jauna tipa kodolieroču izstrādi, *CTBT* bremzē bruņošanās sacensību un kalpo kā stipra normatīva barjera pret tādām valstīm, kas potenciāli varētu meklēt iespēju izstrādāt, ražot un pēc tam iegūt kodolieročus, pārkāpjot savas neizplatīšanas saistības. Šie mērķi ir sīkāk atspoguļoti Apvienoto Nāciju Organizācijas "Nākotnes paktā", jo īpaši 25. darbībā "Mēs virzīsim uz priekšu mērķi – no kodolieročiem brīvu pasauli", kurā atkārtoti apstiprināts mērķis panākt no kodolieročiem brīvu pasauli un aicināts stiprināt atbruņošanās un neizplatīšanas arhitektūru, novērst jebkādu esošo starptautisko normu graušanu un īstenot pasākumus, lai izvairītos no bruņošanās sacensības un novērstu kodolkaru. *CTBT* ir būtisks instruments šo mērķu sasniegšanā.

([1]) Padomes Lēmums 2003/567/KĀDP (2003. gada 21. jūlijs), ar ko īsteno Kopējo nostāju 1999/533/KĀDP par Eiropas Savienības ieguldījumu veicināt Vispārējā Kodolizmēģinājumu aizlieguma līguma (*CTBT*) drīzu stāšanos spēkā (OV L 192, 31.7.2003., 53. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2003/567/oj).

([2]) Padomes Kopējā nostāja 2003/805/KĀDP (2003. gada 17. novembris) par daudzpusēju nolīgumu masveida iznīcināšanas ieroču neizplatīšanas un ieroču nogādes līdzekļu jomā vispārināšanu un pastiprināšanu (OV L 302, 20.11.2003., 34. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2003/805/oj).

(7) 2022. gada Stratēģiskais kompass drošībai un aizsardzībai attiecas uz pastāvīgajiem draudiem, ko rada masu iznīcināšanas ieroču un to nogādes līdzekļu izplatīšana, kodolieroču arsenāla paplašināšana, jaunu ieroču sistēmu izstrāde, kā arī kodoldraudi, ko izmanto dažas valstis, un tajā ir pausts Savienības mērķis pastiprināt konkrētas darbības atbruņošanās, neizplatīšanas un ieroču kontroles mērķu atbalstam.

(8) Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja 2025. gada 1. decembra Rezolūcijā 80/70 par *CTBT* atkārtoti apstiprināja *CTBT* nozīmi un mudināja visas valstis, kas to vēl nav izdarījušas, pēc iespējas drīzāk parakstīt un ratificēt līgumu, jo īpaši tās deviņas valstis, kuru ratifikācija ir nepieciešama, lai tas stātos spēkā. Rezolūcijā tika arī uzsvērts, cik svarīgi ir saglabāt impulsu visu pārbaudes režīma elementu pabeigšanai un ieviest plānus un nodrošināt pienācīgus resursus tā ilgtermiņa ilgtspējai.

(9) Saistībā ar stratēģijas īstenošanu Padome pieņēma trīs vienotās rīcības un sešus lēmumus par atbalstu *CTBTO* sagatavošanas komisijas darbībām, proti, Vienotās rīcības 2006/243/KĀDP ([3]), 2007/468/KĀDP ([4]) un 2008/588/KĀDP ([5]) un Lēmumus 2010/461/KĀDP ([6]), 2012/699/KĀDP ([7]), (KĀDP) 2015/1837 ([8]), (KĀDP) 2018/298 ([9]), (KĀDP) 2020/901 ([10]) un (KĀDP) 2023/2064 ([11]). Tāpēc būtu jāturpina Savienības ilgstošais atbalsts.

(10) Šā lēmuma tehniskā īstenošana būtu jāuztic *CTBTO* sagatavošanas komisijai, kas, ņemot par pamatu unikālo zinātību un spējas, ko tā iegūst, izmantojot Starptautiskās uzraudzības sistēmas (*IMS*) tīklu, kas aptver vairāk nekā 337 objektus visā pasaulē, un Starptautisko datu centru (SDC), ir vienīgā starptautiskā organizācija, kurai ir spējas un leģitimitāte īstenot šo lēmumu. Savienības atbalstītās darbības var finansēt vienīgi ar ārpusbudžeta maksājumu *CTBTO* sagatavošanas komisijai,

([3]) Padomes Vienotā rīcība 2006/243/KĀDP (2006. gada 20. marts) par atbalstu Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu organizācijas (*CTBTO*) sagatavošanas komisijas darbībām, ko veic apmācību un pārbaudes spēju palielināšanas jomās, kā arī īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai (OV L 88, 25.3.2006., 68. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2006/243/oj).

([4]) Padomes Vienotā rīcība 2007/468/KĀDP (2007. gada 28. jūnijs) par atbalstu Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu organizācijas (*CTBTO*) sagatavošanas komisijas darbībām, lai nostiprinātu tās uzraudzības un pārbaudes spējas, kā arī īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai (OV L 176, 6.7.2007., 31. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2007/468/oj).

([5]) Padomes Vienotā rīcība 2008/588/KĀDP (2008. gada 15. jūlijs) par atbalstu Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu organizācijas (*CTBTO*) sagatavošanas komisijas darbībām, lai nostiprinātu tās uzraudzības un pārbaudes spējas, kā arī īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai (OV L 189, 17.7.2008., 28. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2008/588/oj).

([6]) Padomes Lēmums 2010/461/KĀDP (2010. gada 26. jūlijs) par atbalstu Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu organizācijas (*CTBTO*) sagatavošanas komisijas darbībām, lai nostiprinātu tās uzraudzības un pārbaudes spējas, kā arī īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai (OV L 219, 20.8.2010., 7. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/461/oj).

([7]) Padomes Lēmums 2012/699/KĀDP (2012. gada 13. novembris) par Savienības atbalstu Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu organizācijas sagatavošanas komisijas darbībām, lai nostiprinātu tās uzraudzības un pārbaudes spējas, kā arī īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai (OV L 314, 14.11.2012., 27. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/699/oj).

([8]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2015/1837 (2015. gada 12. oktobris) par Savienības atbalstu Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu organizācijas (*CTBTO*) sagatavošanas komisijas darbībām, lai nostiprinātu tās uzraudzības un pārbaudes spējas, kā arī īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai (OV L 266, 13.10.2015., 83. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1837/oj).

([9]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2018/298 (2018. gada 26. februāris) par Savienības atbalstu Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu organizācijas (*CTBTO*) sagatavošanas komisijas darbībām, lai nostiprinātu tās uzraudzības un pārbaudes spējas, kā arī īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai (OV L 56, 28.2.2018., 34. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/298/oj).

([10]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2020/901 (2020. gada 29. jūnijs) par Savienības atbalstu Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu organizācijas (*CTBTO*) sagatavošanas komisijas darbībām, lai nostiprinātu tās uzraudzības un pārbaudes spējas, kā arī īstenojot ES Masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanas stratēģiju (OV L 207, 30.6.2020., 15. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/901/oj).

([11]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2023/2064 (2023. gada 25. septembris) par Savienības atbalstu Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu organizācijas (*CTBTO*) sagatavošanas komisijas darbībām, lai nostiprinātu tās uzraudzības un pārbaudes spējas (OV L 238, 27.9.2023., 122. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2064/oj).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Lai īstenotu ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai, ES globālo Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģiju un Stratēģisko kompasu drošībai un aizsardzībai, Savienība ar operatīvu rīcību turpina atbalstīt *CTBTO* sagatavošanas komisijas darbības.

2. Šā panta 1. punktā minētās rīcības mērķis ir:

a) nostiprināt *CTBT* uzraudzības un pārbaudes sistēmas spējas;

b) nostiprināt *CTBT* parakstītājvalstu spējas veikt savus *CTBT* noteiktos pārbaudes pienākumus un dot iespējas tām pilnībā izmantot priekšrocības, ko dod dalība *CTBT* režīmā;

Īstenojot minēto, šī rīcība arī atbalsta *CTBT* universalizāciju un stāšanos spēkā.

3. Detalizēts rīcības apraksts ir izklāstīts pielikumā.

2. pants

1. Par šā lēmuma īstenošanu atbild Savienības Augstais pārstāvis ārlietu un drošības politikas jautājumos ("Augstais pārstāvis").

2. Lēmuma 1. pantā minētās rīcības tehnisko īstenošanu veic *CTBTO* sagatavošanas komisija.

3. *CTBTO* sagatavošanas komisija minēto uzdevumu veic Augstā pārstāvja atbildībā. Šajā nolūkā Augstais pārstāvis ar *CTBTO* sagatavošanas komisiju noslēdz vajadzīgās vienošanās.

3. pants

1. Finanšu atsauces summa 1. pantā minētās Savienības finansētās rīcības īstenošanai ir 5 199 996,70 EUR.

2. Izdevumus, ko finansē no 1. punktā minētās atsauces summas, pārvalda saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.

3. Komisija uzrauga to izdevumu pareizu pārvaldību, ko finansē no 1. punktā minētās summas. Minētajā nolūkā tā ar *CTBTO* sagatavošanas komisiju noslēdz iemaksu nolīgumu. Iemaksu nolīgumā paredz, ka *CTBTO* sagatavošanas komisijai jānodrošina Savienības ieguldījuma pamanāmība, kas atbilst tā apjomam.

4. Komisija cenšas noslēgt 3. punktā minēto nolīgumu cik drīz vien iespējams pēc šā lēmuma stāšanās spēkā. Tā informē Padomi par jebkādām grūtībām minētajā procesā un par nolīguma noslēgšanas datumu.

4. pants

1. Augstais pārstāvis ziņo Padomei par šā lēmuma īstenošanu, pamatojoties uz *CTBTO* sagatavošanas komisijas sagatavotiem regulāriem ziņojumiem. Ziņojumi ir Padomes veiktā izvērtējuma pamatā.

2. Komisija sniedz informāciju par 1. pantā minētās rīcības īstenošanas finansiālajiem aspektiem.

5. pants

1. Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

2. Šis lēmums zaudē spēku 36 mēnešus pēc 3. panta 3. punktā minētā nolīguma noslēgšanas. Tomēr šis lēmums zaudē spēku sešus mēnešus pēc stāšanās spēkā, ja šajā laikposmā nolīgums nav noslēgts.

Briselē, 2026. gada 23. novembrī

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

M. HEYDON

PROJEKTA DOKUMENTS

ATBALSTS LĪGUMA PAR KODOLIZMĒĢINĀJUMU VISPĀRĒJO AIZLIEGUMU ORGANIZĀCIJAS (*CTBTO*) SAGATAVOŠANAS KOMISIJAS DARBĪBĀM

Vispārīga informācija

Līgums par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu (*CTBT*) aizliedz jebkādus kodolieroču izmēģinājuma sprādzienus. Ir pagājuši 30 gadi kopš līgums tika nodots parakstīšanai, un tas joprojām ir starptautiskās ieroču neizplatīšanas arhitektūras stūrakmens un veicina starptautisko mieru un drošību. Tā kā līgums ierobežo jaunu kodolieroču izstrādi un esošo kodolieroču arsenālu uzlabošanu, tas palīdz veicināt drošību un uzticēšanos.

Līgumu īstenot palīdz mūsdienīgs pārbaudes režīms. Lai spētu konstatēt un novērtēt notikumus, kuri varētu liecināt par kodolieroču izmēģinājuma sprādzieniem, Starptautiskā uzraudzības sistēma (*IMS*) kopā ar Starptautisko datu centru (*IDC*) nodrošina nepārtrauktu reāllaika datu plūsmu. *IMS* ietver 337 dažādās pasaules vietās izvietotas iekārtas, savukārt *IDC* apkopo, apstrādā un analizē datus un iegūto informāciju izplata parakstītājvalstīm. Gatavojoties līguma spēkā stāšanās brīdim, Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu organizācijas sagatavošanas komisija (turpmāk "Sagatavošanas komisija") arī attīsta spēju veikt objektu inspekcijas (*On-Site Inspection*, *OSI*) un turpina strādāt pie līguma universalizācijas.

Joprojām būtisks pienākums ir *CTBT* pārbaudes režīma uzturēšana un stiprināšana. Ņemot vērā, ka mainās tehnoloģiskie, zinātniskie un ģeopolitiskie apstākļi, ir ļoti svarīgi nodrošināt pastāvīgas investīcijas un starptautisku sadarbību, lai pārbaudes režīms joprojām būtu efektīvs, uzticams un operacionālā gatavībā un lai garantētu tā ilgtermiņa ilgtspēju.

Vispārējais mērķis

Projekta vispārējais mērķis ir veicināt starptautisko mieru un drošību un uzticēšanos un stiprināt globālo kodolieroču neizplatīšanas arhitektūru, šādā nolūkā atbalstot *CTBT*, lai atbilstoši Līguma par Eiropas Savienību 21. pantam "saglabātu mieru, novērstu konfliktus un stiprinātu starptautisko drošību".

Konkrētie mērķi

Projekts:

1) stiprinās *CTBTO* starptautisko uzraudzības un pārbaudes režīmu;

2) stiprinās *CTBT* parakstītājvalstu spējas pildīt *CTBT* noteiktos pārbaudes pienākumus un ļaus tām pilnībā izmantot priekšrocības, ko dod dalība *CTBT* režīmā;

Tādējādi projekts arī sekmēs *CTBT* universalizāciju un stāšanos spēkā.

Metode

Projekta īstenošanai tiks izmantota koordinēta divu pīlāru metode, kas stiprina gan *CTBT* pārbaudes režīma tehniskos pamatus, gan parakstītājvalstu spējas šajā režīmā efektīvi piedalīties.

Pirmā pīlāra mērķis ir konsolidēt un pilnveidot tehnoloģisko un zinātnisko infrastruktūru, uz kuras balstās *CTBTO* starptautiskā uzraudzības sistēma, datu analīze un gatavība veikt objektu inspekcijas. Tas ietver seismisko palīgstaciju uzturēšanu, pārneses atmosfērā modelēšanas (*atmospheric transport modelling*, *ATM*) uzlabošanu un objektu inspekcijas rīku pilnveidošanu, nodrošinot pārbaudes režīma uzticamību, noturību un ilgtermiņa ilgtspēju.

Otrā pīlāra galvenais uzdevums ir stiprināt spēju veidošanu, kas parakstītājvalstīm īpaši jaunattīstības valstīm dos iespēju aktīvi dot savu ieguldījumu Organizācijas darbā un *CTBTO* pārbaudes režīmā un gūt labumu no tiem. Turklāt ar sievietēm un jauniešiem paredzētu iniciatīvu palīdzību tiks sekmēta iekļaujoša iesaiste.

Paredzamie iznākumi

— Vismaz 6 seismiskajās palīgstacijās veikta apkope vai remonts. Uzlabota autentificētu datu pieejamība, par ko liecina īsāks to staciju nepieejamības laiks, kurās veikta apkope vai remonts, un stabila šādu staciju veiktspēja.

— Modernizēta Virtuālā datu izmantojuma centra (*Virtual Data Exploitation Centre*, *vDEC*) programmatūra. Modernizācija ietver specializētu *vDEC* tīmekļa saskarni, *FDSN* prasībām atbilstošu piekļuvi viļņformas datiem, lietotāja drošības uzlabošanu ar pielāgotām atļaujām, vienkāršotu *API* integrāciju, pielāgotus datu pieprasīšanas pakalpojumus un serveru infrastruktūras modernizāciju, proti, datu pārvaldības atjaunināšanu un optimizāciju.

— Izveidota efektīva un uzticama darbības modelēšanas konfigurācija, kas paredzēta pārneses atmosfērā modelēšanai. Nozīmīgākie iznākumi ietver darbības standartu noteikšanas procesa un ieteikumu atjaunināšanu, norādes attiecībā uz datošanas infrastruktūru, kopienas mēroga atsauces sistēmu, kā arī ieinteresēto personu iesaistes un zināšanu nodošanas pasākumus.

— Izstrādāts avotu novērtēšanas un secināšanas programmatūras (*Source-Term Assessment and Reasoning Software*, *STARS*) prototips. Iznākumi ietver ar standartu noteikšanu saistītu lietu bibliotēku, tehniskās dokumentācijas paketi un apmācību programmu.

— Uzlabotas seismisku notikumu apstrādes spējas, ieviešot jaunas funkcijas *NET-VISA* programmatūrā, kā rezultātā tiek uzlabota ikdienas biļetenu savlaicīga izlaišana un palielināta uzraudzības efektivitāte.

— Uzlabotas hidroakustisku notikumu apstrādes spējas, programmatūru paketē *NDC-in-a-Box* ieviešot jaunas uz *PMCC* bāzētas funkcijas, kā rezultātā tiek uzlabota nacionālo datu centru spēja reproducēt *IDC* hidroakustiskos produktus.

— Japānā tiek ekspluatētas un tehniski apkoptas trīs pārvietojamas radioaktīvā ksenona uzraudzības sistēmas, kā rezultātā tiek uzlabota izpratne par radioaktīvā ksenona fona starojuma mainību un atbalstīta *CTBT* pārbaude.

— Izstrādāti divi jauni *OSI* lauka laboratorijas moduļi ar radionuklīda komponentu. Iznākumi ietver standartizētas darbības procedūras un konfigurācijas, kas izstrādātas *OSI* lauka laboratorijas radionuklīda un cēlgāzes komponentiem.

— Sarīkotas trīs reģionālas apmācības/semināri un divas *SeisComp* apmācības, lai stiprinātu nacionālo datu centru (NDC) darbinieku spējas, un īpaši tiek veicināta sieviešu dalība šajos pasākumos.

— Ir uzstādītas un tiek tehniski apkoptas līdz 12 spēju veidošanas sistēmas, lai iegūtu, apstrādātu un analizētu seismiskos, hidroakustiskos un infraskaņas datus, kā arī radionuklīdu datus.

— Latīņamerikas un Karību jūras reģionā pasniegts viens objektu inspekcijas reģionālais ievadkurss (*Regional Introductory Course*, *RIC-27*), kurā tiek apmācīti parakstītājvalstu tehniskie eksperti.

— Katrā Pārbaudes jautājumu darba grupas sanāksmē, kas tiek rīkotas divas reizes gadā, 2027. un 2028. gadā piedalās vismaz 13 tehniskie eksperti no parakstītājvalstīm, kas ir jaunattīstības valstis.

— Kā jaunu profesionāļu un studentu iesaistes un informēšanas platforma tiek stiprināta *CTBT* Jauno līderu grupa. Izmantojot mērķtiecīgas spēju veidošanas iniciatīvas un tīklošanās iespējas, ir apmācīti vairāk nekā 50 jaunieši, un ir izveidotas stratēģiskas partnerības ar citām organizācijām.

— Divos mentorēšanas programmas ciklos no 2027. līdz 2029. gadam tiek sniegts atbalsts vismaz 40 sievietēm karjeras sākumposmā, kuras var saņemt personīgu mentorēšanas atbalstu, piedalīties profesionālās pilnveides pasākumos, izmantot tīklošanās iespējas un veidot saiknes ar *CTBTO* ekspertiem un partneriem.

— Reizi gadā *CTBTO* rīko virkni pasākumu, kas paredzēti dzimumu līdztiesības veicināšanai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm.

Ilgums

Kopējais paredzētais darbības ilgums ir 36 mēneši.

<u>Pirmais pīlārs: tehnoloģiskās un zinātniskās infrastruktūras stiprināšana</u>

Pirmā pīlāra mērķis ir konsolidēt un pilnveidot tehnoloģisko un zinātnisko pamatu, uz kura balstās *CTBTO* starptautiskā uzraudzības sistēma, datu analīzes spējas un gatavība veikt objektu inspekcijas.

Sertificētu IMS seismisko palīgstaciju uzturēšana

Vispārīga informācija

Šis projekts risina ilgstoši aktuālo problēmu, proti, kā darba kārtībā uzturēt Starptautiskajā uzraudzības sistēmā ietilpstošās 120 seismiskās palīgstacijas, kuras ir nozīmīgs *CTBT* pārbaudes režīma elements. Par staciju ekspluatāciju un apkopi atbild uzņēmējvalstis, tomēr ierobežotu valstu resursu iespaidā staciju veiktspēja un uzticamība laika gaitā var pakāpeniski pasliktināties.

Galvenokārt tiks veikti mērķtiecīgi apkopes un problēmu novēršanas pasākumi stacijās, kuras neatbilst veiktspējas prasībām, un prioritāras būs stacijas, kuras atrodas valstīs, kas saskaras ar finansiāliem ierobežojumiem (galvenokārt tās ir ESAO OAP līdzekļu saņēmējas). Pamatotos gadījumos tiks veikta arī profilaktiska apkope, lai palielinātu noturību un samazinātu nākotnē iespējama atvienojuma risku. Darbības var ietvert novecojuša vai ekspluatācijas laika beigas sasnieguša aprīkojuma nomaiņu un elektroapgādes, zemējuma sistēmu un palīginfrastruktūras uzlabošanu.

Tiks apmeklētas stacijas un uz objektiem dosies tehniskās palīdzības misijas, kā rezultātā operatori saņems praktiskus norādījumus un praktisku apmācību, kas stiprinās viņu spējas neatkarīgi ekspluatēt stacijas, veikt to apkopi un novērst problēmas tajās. Šie centieni papildina plašākus spēju veidošanas pasākumus, kuri ietver Vīnes Starptautiskajā centrā rīkotus tehnisku apmācību kursus staciju operatoriem.

Paredzamie rezultāti

— Uzlabojas to *IMS* palīgstaciju veiktspēja un uzticamība, kurās veikta apkope un modernizācija.

— Uzlabota staciju operatoru spēja ekspluatēt stacijas, veikt to apkopi un novērst problēmas tajās.

Paredzamie iznākumi

— Vismaz sešās *IMS* palīgstacijās veikta apkope, nomainīts aprīkojums un uzlabota infrastruktūra.

— Autentificētu datu labāka pieejamība.

Hidroakustiska apstrāde stacijās, izmantojot DTK-PMCC

Vispārīga informācija

Ierosinātā darba mērķis ir novērst pastāvošos ierobežojumus, kas saistīti ar nacionālo datu centru spēju reproducēt *IDC* hidroakustiskās īpašības un notikumus. Hidroakustiskos datus *IDC* apstrādā, izmantojot *Detection and Features eXtraction* (*DFX*), *Station Processing* (*StaPro*), *Hydro Azimuth* un *Slowness Estimator* (*HASE*) algoritmus, kuri ģenerē hidroakustisku konstatēšanu, īpašības un avota parametrus. Kaut arī *NDC-in-a-Box* pakete atbalsta hidroakustisku datu apstrādi, patlaban tā neietver *HASE* funkciju, kas ierobežo *IDC* produktu reproducēšanu.

Projekta ietvaros uz iepriekšējās izstrādes pamata tiks precīzāk pielāgots un validēts *Progressive Multi-Channel Correlation* (*PMCC*) algoritms izmantošanai hidroakustiskajās lietotnēs. *PMCC* jau ir pieejams *NDC-in-a-Box* paketē, un tas ir apliecinājis spēju reproducēt *IDC DFX* un *StaPro* rezultātus un uzrāda daudzsološus rezultātus attiecībā uz hidroakustisko īpašību ekstrakciju un *HASE* iznākumiem. Projekta gaitā tiks pabeigta šīs spējas izstrāde, kā rezultātā nacionālie datu centri spēs ģenerēt ar *IDC* veikto apstrādi saskanīgas hidroakustiskas īpašības un notikumus un visā *CTBTO* pārbaudes režīmā tiks stiprinātas hidroakustiskās analīzes spējas.

Paredzamais rezultāts

— Uzlabota visu nacionālo datu centru spēja reproducēt *IDC* hidroakustiskās īpašības un notikumus, izmantojot *PMCC* algoritmu *NDC-in-a-Box* paketē, tādējādi panākot lielāku saskanību ar *IDC* produktiem un stiprinot hidroakustiskās analīzes spējas visā *CTBTO* pārbaudes režīmā.

Paredzamie iznākumi

— Validēta uz *PMCC* bāzēta metodika *IDC* hidroakustiskās apstrādes rezultātu reproducēšanai.

— Izvērtēta *(G)PMCC* spēja klasificēt hidroakustiskās fāzes, ekstrahēt īpašības un ģenerēt notikumus.

— Reproducēti *StaPro* un *HASE*.

— *IDC* sistēmās un *NDC-in-a-Box* paketē ieviestas *PMCC* hidroakustiskās apstrādes spējas.

— Modernizētā *(G)PMCC* programmatūra spēj reproducēt *IDC* hidroakustiskās īpašības un notikumus.

— Lietotāja dokumentācija un praktiski norādījumi hidroakustisko datu apstrādei ar *(G)PMCC*.

CTBTO Virtuālā datu izmantojuma centra (vDEC) modernizācija

Vispārīga informācija

CTBTO Virtuālais datu izmantojuma centrs (*Virtual Data Exploitation Centre*, *vDEC*) pētniekiem un zinātniskajām iestādēm nodrošina piekļuvi *IMS* un *IDC* datiem lietošanai civilos un zinātniskos nolūkos. *vDEC* tika izveidots 2011. gadā ar ES atbalstu, un kopš tā laika tas ir devis iespēju izstrādāt vairāk nekā 230 pētniecības projektu visā pasaulē un ir izmantots zinātniskām publikācijām, prezentācijām konferencēs un uzraudzības metodiku pilnveidošanai.

Esošā platforma balstās uz novecojušu infrastruktūru un atbalsta procesiem. Lietotājiem ir ierobežotas spējas pašiem piekļūt datiem un navigēt *IDC* datu bāzē, kas izraisa ievērojamu pieprasījumu pēc tehniskās palīdzības. Piedevām daži datu (īpaši radionuklīdu datu) pieprasījumi Sagatavošanas komisijai ir jāapstrādā un jāizsniedz manuāli, kas samazina darbības efektivitāti.

Projekta ietvaros tiks modernizēts *vDEC*, proti, modernizēta infrastruktūra, ieviesti Digitālo seismogrāfu tīklu federācijas (*FDSN*) pakalpojumi attiecībā uz piekļuvi viļņformas datiem, uzlabota lietotāju pārvaldība un drošība un nodrošināta jauna tīmekļa platforma datu pieprasījumu iesniegšanai un pārvaldīšanai. Šie uzlabojumi racionalizēs datu izsniegšanu, samazinās administratīvā darba slodzi un lietotājiem nodrošinās efektīvāku un drošāku piekļuvi *CTBTO* datu resursiem.

Paredzamie rezultāti

— Uzlabots lietošanas process.

— Uzlabota drošība un lietotāju pārvaldība.

— Datu pieprasīšanas un izsniegšanas procesu racionalizācijas rezultātā palielināsies darbības efektivitāte.

— Veicināta zinātniskā pētniecība un inovācija.

Paredzamie iznākumi

— Jauna lietotājsaskarne.

— *FDSN* pakalpojumi attiecībā uz viļņformas datiem.

— Jauni, drošāki lietotāja profili.

— Pielāgots pakalpojums, kas lietotājam nodrošina datus no *vDEC* servera.

— Atjaunots serveris.

— Atjaunināta rokasgrāmata.

Stratēģiskās ATM modelēšanas standartu noteikšana un novērtēšana (Benchmarking and Evaluation for Strategic ATM modelling, BEST-ATM)

Vispārīga informācija

Pārneses atmosfērā modelēšana (*Atmospheric Transport Modelling, ATM*) simulē gāzu un daļiņu pārnesi un izkliedi atmosfērā un ir būtiski svarīgs radionuklīdu uzraudzības elements. Tā palīdz īstenot līguma pārbaudes, situācijas novērtēšanas un uzticības veicināšanas pasākumus, jo dod iespēju noteikt novēroto radionuklīdu koncentrācijas gadījumu iespējamos izcelsmes reģionus. Patlaban izmantotais darbības modelēšanas satvars ir uzticami kalpojis daudzus gadus; tomēr progress tādās jomās kā modelēšanas paņēmieni, datu asimilācija, datošanas spējas un analītiskās prasības liek sistemātiski atkārtoti izvērtēt darbības metodes.

Tiek ierosināts noteikt izmantoto *ATM* konfigurāciju standartus un tās novērtēt, lai apzinātu pašas efektīvākās radionuklīdu uzraudzības metodes. Proti, tiks izvērtēts, vai ir lietderīgi arī turpmāk izmantot esošās metodes, tiks apzinātas iespējas veikt uzlabojumus un novērtētas papildu modelēšanas stratēģijas, lai uzlabotu darbības rezultātu pamatotību un pārliecību par tiem. Darba gaitā tiks arī izveidots pierādījumos balstīts pamats turpmākai datošanas infrastruktūras plānošanai, jo tiks izvērtēta saikne starp modelēšanas darbības rādītājiem, darbības prasībām un nepieciešamajiem resursiem.

Paredzamie rezultāti

— Nostiprināts radionuklīdu uzraudzības zinātniskais un darbības pamats.

— Stiprāka pārliecība par darbības modelēšanas rezultātiem.

— Uzlabots uzraudzības sistēmas noturīgums un gatavība nākotnei.

— Izveidots labāks pamats stratēģiskai lēmumu pieņemšanai un infrastruktūras plānošanai.

Paredzamie iznākumi

— Ziņojums par darbības standartu noteikšanu un izvērtēšanu.

— Ieteikumu kopums turpmākajai darbības modelēšanai.

— Prasības attiecībā uz datošanu un norādījumi attiecībā uz infrastruktūru.

— Kopienas mēroga atsauces sistēma un dokumentācija.

— Ieinteresēto personu iesaistes un zināšanu nodošanas pasākumi.

Uz ATM bāzētos nākamās paaudzes IDC produktos integrēta nenoteiktības sistēma (IUF-ATM)

Vispārīga informācija

ATM kopā ar radionuklīdu mērījumiem izmanto, lai noteiktu reģionus, kuros varētu atrasties konstatēto radionuklīdu avots, un tādējādi tiek nodrošināts svarīgs *CTBT* pārbaudes rīks. Tomēr gan mērījumiem, gan modelēšanas rezultātiem var būt raksturīga nenoteiktība, tāpēc būtisks informētas analīzes un lēmumu pieņemšanas priekšnoteikums ir nenoteiktības kvantifikācija.

Ar ES atbalstu *CTBTO* ir izstrādājusi sistēmu ar vairākiem elementiem, lai kvantificētu ar meteoroloģiskajiem apstākļiem un *ATM* saistītu nenoteiktību. Balstoties uz jau paveikto, nenoteiktības informācija tiks tieši integrēta *IDC* produktos un funkcijās, kas balstās uz *ATM*. Tādējādi tiek reaģēts uz parakstītājvalstu prasību nodrošināt tādus *ATM* produktus, kas skaidrāk informē par nenoteiktību un uzlabo radionuklīdu izvērtējumu un uzraudzības produktu analītisko vērtību un nozīmīgumu attiecībā uz darbību.

Paredzamie rezultāti

— Radionuklīdu konstatēšanas un tīkla veiktspējas izvērtēšanai tiek plašāk izmantoti *ATM* produkti ar nenoteiktības dimensiju.

— Uzlabotas parakstītājvalstu pārbaudes spējas, kuras varēs *ATM* nenoteiktību iestrādāt savos radionuklīdu konstatēšanas izvērtējumos, kā rezultātā palielināsies pamatotība un mazināsies neobjektīva interpretācija.

— Uzlabota *IDC* operacionālā gatavība, jo regulārajās darbplūsmās un ziņojumos tiks integrētas *ATM* funkcijas ar nenoteiktības dimensiju.

Paredzamie iznākumi

— Uztveres lauki, kam piemīt nenoteiktības dimensija, lai veicinātu reģionu, kuros atrodas avots, noteikšanu.

— Avota rekonstrukcijas produkti papildināti ar emisijas atrašanās vietas, laika un stipruma nenoteiktības aplēsēm.

— Datu sintēzes produktos, kam piemīt nenoteiktības dimensija, ir integrēta informācija par radionuklīdiem un viļņformām.

Avotu novērtēšanas un secināšanas programmatūra (STARS)

Vispārīga informācija

Civilo kodoldarbību paplašināšana palielina globālo radioaktīvā ksenona fona līmeni, apgrūtinot parasto rūpniecisko emisiju nošķiršanu no tādiem raksturlielumiem, kas attiecas uz *CTBT* pārbaudēm. Tajā pašā laikā pieaugošais *IMS* cēlgāzu datu apjoms palielina analītiskās prasības ekspertiem.

Lai risinātu šīs problēmas, *STARS* izstrādās prototipa rīku, kas palīdzēs sākotnēji raksturot iespējamās avotu atrašanās vietas un ar rūpniecību saistīto radioaktīvā ksenona emisiju noplūdes apjomu. Nodrošinot strukturētu un pārredzamu analītisko satvaru, šis rīks uzlabos avotu novērtējumu konsekvenci un nodrošinās informāciju turpmākiem darbības izvērtējumiem.

Paredzamie rezultāti

— Uzlabota spēja novērtēt un interpretēt ar rūpniecību saistītus radioaktīvā ksenona avotus, izmantojot strukturētas apgrieztas modelēšanas darbplūsmas.

— Ātrāki un konsekventāki novērtējumi.

— Uzlabota analītiskā spēja, apmācot personālu un piemērojot *STARS*.

— Uzlabota ilgtspēja un zināšanu nodošana, izmantojot dokumentētas, pārredzamas un uzturamas metodikas.

— Pastiprināts sadarbības satvars datu apkopošanas pieeju izvērtēšanai un turpmākai integrēšanai.

Paredzamie iznākumi

— *STARS* v1.0 prototips ar rūpniecību saistīto radioaktīvā ksenona emisiju sākotnējam avota raksturojumam, izmantojot pārneses atmosfērā modelēšanu un izsecināšanas metodes.

— Vēsturisko un sintētisko scenāriju salīdzinošās analīzes standartu lietu bibliotēka, ar ko atbalstīt veiktspējas izvērtēšanu un darbības novērtēšanu.

— Tehniskā un lietotāja dokumentācija, kas atbalsta īstenošanu, pārredzamību un ilgtermiņa apkalpojamību.

— Apmācības programma, kas ļauj ekspertiem piemērot *STARS* analītiskās darbplūsmās un darbības scenārijos.

Palīdzība analītiķiem pēcgrūdiena sekvenču laikā – NET-VISA

Vispārīga informācija

IDC analītiķi parasti pārbauda aptuveni 100 seismiskos notikumus dienā, un lielu pēcgrūdienu sekvenču laikā to skaits palielinās līdz 300 vai vairāk. Šis notikumu skaita pieaugums rada operacionālus sastrēgumposmus, ierobežojot visaptverošu notikumu pārbaudi un aizkavējot *IDC* biļetenu sagatavošanu.

Lai risinātu šo problēmu, projekts ieviesīs programmatūru, kas ļauj ātri identificēt un apstrādāt pēcgrūdiena sekvences, izmantojot vispāratzīto empīriski saskaņotās lauka apstrādes (*Empirical Matched Field Processing*, *EMFP*) algoritmu. Atklājot līdzīgu seismisko notikumu kopas, šis rīks ļaus analītiķiem atpazīt un apstrādāt pēcgrūdienus kolektīvi, nevis individuāli. Šī spēja uzlabos darbplūsmas efektivitāti laikposmos, kad ir daudz notikumu, atbalstīs *IDC* produktu savlaicīgu laišanu apgrozībā un uzlabos uzraudzības operāciju reaģētspēju.

Paredzamie rezultāti

— Uzlabota automātisko seismisko biļetenu kvalitāte un uzticamība, nodrošinot stingrāku pamatu analītiķu veiktai pārbaudei.

— Seismisko notikumu efektīvāka un savlaicīgāka apstrāde liela apjoma pēcgrūdiena sekvenču laikā, atbalstot *IDC* ikdienas biļetenu (*Reviewed Event Bulletin*) savlaicīgu publicēšanu.

— Uzlabota seismisko notikumu sasaiste, kas nodrošina precīzāku un konsekventāku notikumu raksturojumu pirms analītiķu veiktas pārbaudes.

Paredzamie iznākumi

— Analītiķu atbalsta rīks, kas integrēts analītiķu veiktas pārbaudes sistēmā (*ARS*) un ļauj efektīvi identificēt un apstrādāt pēcgrūdiena sekvences.

— Uzlabots *NET-VISA* sasaistītājs, integrējot *EMFP* atklātus notikumus, uzlabojot signālu sasaisti un automātisko seismisko biļetenu kvalitāti.

Pārvietojamu cēlgāzu sistēmu ekspluatācija Japānā

Vispārīga informācija

Radioaktīvā ksenona izotopi rodas gan kodolsprādzienos, gan civilās kodoliekārtās, tāpēc zināšanas par civilo radioaktīvā ksenona fonu ir būtiskas *CTBT* pārbaudei. Izpratne par to, kā radioaktīvā ksenona koncentrācijas mainās laika gaitā un dažādās vietās, palīdz uzlabot *IMS* atklājumu interpretāciju un tīkla veiktspējas novērtēšanu.

Ar ES atbalstu *CTBTO* ir izveidojusi un ekspluatē pārvietojamu radioaktīvā ksenona sistēmu tīklu trīs vietās Japānā, proti, *Honorobe*, *Mutsu* un *Fukuoka*, kas darbojas līdztekus *IMS* stacijai *Takasaki*. Plānoto darbību mērķis ir turpināt datu iegūšanu, pamatojoties uz paredzamo finansiālo atbalstu no Japānas valdības. Ir vajadzīgs papildu finansējums, lai turpmākajos divos gados uzturētu ekspluatācijas un apkopes darbības nolūkā nodrošināt nepārtrauktu datu vākšanu.

Iegūtā datu kopa tiks kopīgota ar parakstītājvalstīm un pētniekiem, veicinot labāku izpratni par radioaktīvā ksenona fona līmeņiem un to ietekmi uz *CTBT* pārbaudes darbībām.

Paredzamie rezultāti

— Uzlabotas zināšanas par radioaktīvā ksenona mērījumu mainību telpā un laikā, kas ļauj labāk saprast, cik daudz informācijas var iegūt no mērījumiem vienā *IMS* stacijā.

Paredzamie iznākumi

— Trīs radioaktīvā ksenona uzraudzības sistēmu ilgstoša darbība Japānā, nodrošinot nepārtrauktus mērījumus.

— Datu kopa, kas palīdz analizēt radioaktīvā ksenona fona koncentrācijas mainību telpā un laikā.

OSI lauka laboratorijas infrastruktūras modernizācija

Vispārīga informācija

CTBT paredz veikt objektu inspekcijas (*OSI*), lai noskaidrotu, vai kodolsprādziens ir noticis, pārkāpjot Līgumu. Lai atbalstītu šo spēju, Sagatavošanas komisija izstrādā un uztur aprīkojumu, procedūras un izvēršanas koncepcijas, kas vajadzīgas efektīvām inspekcijas operācijām.

OSI lauka laboratorija ir svarīgs šīs spējas komponents, kas nodrošina inspekcijas laikā savākto vides paraugu mērīšanu un analīzi uz vietas. Pašreizējā 2013. gadā izstrādātā radionuklīdu (RN) laboratorijas infrastruktūra tika izvērsta 2014. gada integrētā lauka izmēģinājuma laikā un ir turpinājusi darboties, to atjaunojot un uzturot.

Pēdējo desmit gadu laikā Sagatavošanas komisija ir ieviesusi modulāru un standartizētu izvēršanas koncepciju, kuras pamatā ir specializēti gaisa pārvadājumu konteineri (*flight pods*), kas izstrādāti tā, lai uzlabotu transportēšanas efektivitāti un nodrošinātu ātru izvēršanu. *OSI* lauka laboratorijas cēlgāzes (NG) komponents jau ir sekmīgi migrēts uz šo jauno sistēmu un testēts nozīmīgā lauka izmēģinājumā 2024. gadā, taču RN komponents joprojām ir atkarīgs no mantotās infrastruktūras.

Šī darbība uzlabos *OSI* lauka laboratorijas RN komponentu, integrējot laboratorijas aprīkojumu standartizētajā izvēršanas sistēmā, uzlabojot transportējamību, aprīkojuma aizsardzību un operacionālo gatavību turpmākai *OSI* izvēršanai.

Paredzamie rezultāti

— Uzlabota *CTBT* pārbaudes režīma *OSI* komponenta gatavība, uzticamība un izvēršamība.

— Labāka laboratorijas aprīkojuma aizsardzība, transportēšana, izvēršana un nodošana ekspluatācijā *OSI* operāciju laikā.

— Uzlabota operacionālā gatavība, izmantojot inženiertehniskus risinājumus, kas atbalsta esošā laboratorijas aprīkojuma drošu un efektīvu izmantošanu.

— Saskaņotas radionuklīdu un cēlgāzu laboratorijas komponentu izvēršanas un ekspluatācijas koncepcijas, kas atvieglo to izmantošanu inspekcijas grupās.

Paredzamie iznākumi

— Divi modernizēti *OSI* lauka laboratorijas moduļi radionuklīdu (RN) komponentam, kas integrēti standartizētajā gaisa pārvadājumu konteineru izvēršanas sistēmā, lai atbalstītu drošu transportēšanu un ātru izvēršanu.

— Standartizētas darbības procedūras un izvēršanas konfigurācijas radionuklīdu (RN) un cēlgāzu (NG) laboratorijas komponentiem.

Otrais pīlārs: spēju veidošana

Otrais pīlārs stiprina spēju veidošanu, kas parakstītājvalstīm, īpaši jaunattīstības valstīm, dos iespēju dot ieguldījumu *CTBT* pārbaudes režīmā un gūt labumu no tā.

Nacionālo datu centru spēju veidošana

Vispārīga informācija

Nacionālajiem datu centriem (NDC) ir galvenā loma *IMS* datu un *IDC* produktu saņemšanā, apstrādē, analīzē un interpretēšanā. Daudzas parakstītājvalstis arvien vairāk izmanto šos resursus pārbaudes, zinātniskiem un civiliem lietojumiem, taču NDC veiktspēju bieži vien ierobežo ierobežotas tehniskās spējas, nepietiekamas apmācības iespējas, infrastruktūras nepilnības un nepietiekama sieviešu pārstāvība ar pārbaudi saistītās darbībās.

Šis projekts stiprinās NDC spējas, izmantojot reģionālu un specializētu apmācību, ekspertu tehnisko atbalstu, spēju veidošanas sistēmu (*CBS*) izvēršanu un uzturēšanu un mērķtiecīgas darbības, lai palielinātu sieviešu līdzdalību un uzlabotu speciālās zināšanas *CTBT* pārbaudēs. Novēršot spēju nepilnības un atbalstot zināšanu saglabāšanu, projekts uzlabos NDC operācijas un palielinās valstu ieguldījumu pārbaudes režīmā.

Darbs ietver trīs komponentus:

— spēju veidošanas apmācības un darbsemināri,

— *CBS* izvēršana un uzturēšana,

— *She Shapes Science Initiative Bootcamp* (apmācību kurss "Viņa veido zinātni").

Paredzamie rezultāti

— Nostiprināta NDC infrastruktūra un spējas datu ieguvei, apstrādei un analīzei (*SHI* un RN), ko atbalsta izvērsti un uzturēti *CBS* risinājumi.

— Uzlabotas NDC darbinieku spējas neatkarīgi analizēt notikumus, sniegt tehniskas konsultācijas valsts iestādēm un efektīvāk sniegt ieguldījumu reģionālās un starptautiskās pārbaudes darbībās.

Paredzamie iznākumi

— 45 NDC darbinieki, kas apmācīti, izmantojot reģionālas un specializētas apmācības/darbsemināru.

— Tiek rīkoti trīs reģionāli darbsemināri un apmācību kursi, kā arī divas *SeisComp* apmācības.

— Izvērstas, modernizētas vai uzturētas līdz 12 *CBS*, lai atbalstītu *SHI* un RN datu iegūšanu, apstrādi un analīzi.

— Tehniskais atbalsts un turpmākā palīdzība, ko sniedz, lai stiprinātu NDC operacionālo veiktspēju, tostarp izaugsmes veicināšanas, traucējumu novēršanas, uzturēšanas un zināšanu saglabāšanas darbības.

— Astoņas sievietes, kas strādā NDC, apmācīja un mentorēja, izmantojot iniciatīvu "*She Shapes Science Initiative Bootcamp*" un tādējādi uzlabojot viņu līdzdalību un tehniskās zināšanas par *CTBT* pārbaudes darbībām.

OSI reģionālais ievadkurss (RIC) – 2027 (Latīņamerika un Karību jūras reģions)

Vispārīga informācija

CTBT paredz veikt objektu inspekcijas (*OSI*), lai noskaidrotu, vai kodolsprādziens ir noticis, pārkāpjot Līgumu. Pagaidu tehniskais sekretariāts pirms stāšanās spēkā uztur *OSI* operacionālo gatavību, izmantojot strukturētu apmācības un spēju veidošanas programmu.

OSI reģionālie ievadkursi sniedz pamatzināšanas par Līgumu un *OSI* metodiku un ir galvenais piekļuves punkts aizstājējinspektoriem paredzētajai *OSI* lineārajai apmācības programmai. Pieredze liecina, ka *RIC* rīkošana reģionā palielina izvirzīto kandidātu un dalībnieku skaitu un veicina lielāku ģeogrāfisko daudzveidību, dzimumu līdztiesību un nepietiekami pārstāvēto grupu pārstāvību *OSI* apmācības programmās.

Pēc *RIC-26* sekmīgās īstenošanas Āfrikā 2024. gadā un saskaņā ar reģionālo rotācijas modeli *RIC-27* ir plānots Latīņamerikas un Karību jūras reģionam. Darbība stiprinās *OSI* apmācības sistēmas ilgtspēju, iekļautību un efektivitāti un atbalstīs *CTBT* pārbaudes režīma ilgtermiņa gatavību.

Paredzamie rezultāti

— Pastiprināta *OSI* operacionālā gatavība, palielinot Latīņamerikas un Karību jūras reģiona ekspertu dalību *OSI* apmācības programmās.

— Latīņamerikas un Karību jūras reģiona tehnisko ekspertu labākas zināšanas par *CTBT* un *OSI* prasībām.

— Parakstītājvalstu uzlabota spēja izvirzīt kvalificētus kandidātus *OSI* lineārajai apmācības programmai, atbalstot aizstājējinspektoru saraksta ilgtspēju.

— Paplašināts kvalificētu aizstājējinspektoru kandidātu loks, panākot plašāku ģeogrāfisko daudzveidību, dzimumu līdztiesību un nepietiekami pārstāvēto grupu pārstāvību *OSI* apmācības programmās.

— Pastiprināta reģionālā iesaiste *CTBTO* apmācības darbībās un *CTBT* pārbaudes režīmā.

Paredzamie iznākumi

— Latīņamerikā un Karību jūras reģionā sarīkots viens *RIC*.

— Izstrādāti sagatavošanās e-mācību moduļi, kas darīti pieejami visiem atlasītajiem dalībniekiem.

— Sarīkotas klātienes nodarbības un praktiskas *OSI* tehniskās apmācības sesijas.

— Īstenotas noslēguma (*capstone*) lauka mācības.

— Apmācīti vairāk nekā 30 tehniskie eksperti no parakstītājvalstīm, izmantojot jauktās apmācības pieeju.

— Kursa izvērtējuma ziņojumā dokumentēti ieteikumi un gūtā pieredze.

Tehnisko ekspertu atbalsta programma

Vispārīga informācija

Daudzas parakstītājvalstis, kas ir jaunattīstības valstis, saskaras ar finansiāliem ierobežojumiem, kuri ierobežo to ekspertu dalību *CTBTO* zinātniskajās un tehniskajās sanāksmēs. Tas var samazināt šo valstu ieguldījumu diskusijās un ieteikumos par jautājumiem, kas saistīti ar pārbaudes režīmu, neraugoties uz to, ka tām ir svarīga loma *IMS* staciju uzņemšanā un NDC izveidē.

Tehnisko ekspertu atbalsta programma (*TESP*), ko izveidoja 2006. gadā, atbalsta kvalificētu ekspertu no jaunattīstības valstīm dalību oficiālās *CTBTO* tehniskajās sanāksmēs. Veicinot to iesaistīšanos ar pārbaudi saistītās darbībās, programma stiprina valstu tehniskās spējas, veicina zināšanu apmaiņu un uzlabo Sagatavošanas komisijas tehniskā darba iekļautību un daudzveidību. Dzimumu līdzsvars un ģeogrāfiskā pārstāvība joprojām ir svarīgi atlases kritēriji.

Paredzamie rezultāti

— Lielāka parakstītājvalstu, kas ir jaunattīstības valstis, ekspertu līdzdalība Sagatavošanas komisijas politikas veidošanas struktūrās.

— Uzlabotas tehniskās spējas parakstītājvalstīs, kas ir jaunattīstības valstis.

— Uzlabota iekļautība, daudzveidība un ģeogrāfiskā pārstāvība Komisijas tehniskajā darbā.

Paredzamie iznākumi

— Atbalsts 52 tehniskajiem ekspertiem no parakstītājvalstīm, kas ir jaunattīstības valstis, lai viņi varētu piedalīties B darba grupas sanāksmēs.

— Tiek veicināta dzimumu ziņā līdzsvarota un ģeogrāfiski daudzveidīga ekspertu līdzdalība.

CTBT Jaunie līderi

Vispārīga informācija

CTBT Jauno līderu (*CYL*) iniciatīva balstās uz panākumiem, ko guvusi *CTBTO* Jauniešu grupa (*CYG*), kura kopš 2016. gada ir iesaistījusi gandrīz 2 000 jauniešu no 137 valstīm, izmantojot spēju veidošanas, pētniecības un informēšanas pasākumus kodolieroču neizplatīšanas un atbruņošanās jomā.

Atzīmējot *CTBT* 30. gadadienu un *CYG* 10. gadadienu, iniciatīva pārveidos esošo tīklu par strukturētāku un ilgtspējīgāku jaunatnes globālo platformu. Pamatojoties uz gūto pieredzi un konsultācijām ar dalībniekiem, *CYL* stiprinās jauniešu iesaisti, līderību un iestāšanos par atbalstu *CTBT*, vienlaikus nodrošinot līdzsvarotu reģionālo pārstāvību un parakstītājvalstu plašu līdzdalību.

Paredzamie rezultāti

— Uzlabotas jauno līderu spējas veicināt *CTBT* mērķu sasniegšanu un vadīt jauniešu virzītas iniciatīvas valsts, reģionālā un starptautiskā līmenī.

— Spēcīgāka un daudzveidīgāka jauniešu iesaiste nolūkā atbalstīt *CTBT* universalizāciju un stāšanos spēkā.

— Lielāka jauno līderu dalība zinātniskos, diplomātiskos un politikas forumos, kas pievēršas *CTBT*, kodolieroču neizplatīšanai un atbruņošanās jautājumiem.

— Plašāki starptautiskie kontakti *CTBT* kontekstā un ar to saistīto vēstījumu pamanāmība, izmantojot jauniešu vadītu iesaisti un digitālās platformas.

Paredzamie iznākumi

— Jaunatnes vadīta Vadības komiteja, kas darbojas, lai vadītu *CYL* tīklu.

— Īstenota spēju veidošanas programma, lai stiprinātu dalībnieku zināšanas, līderību, iestāšanās darbības un komunikācijas prasmes.

— Sniegts atbalsts *CYL* dalībai galvenajos zinātniskajos un diplomātiskajos forumos, kas pievēršas *CTBT*, kodolieroču neizplatīšanai un atbruņošanās jautājumiem.

— Īstenotas jauniešu vadītas informēšanas un iesaistes iniciatīvas, tostarp *CTBTO* pamatkampaņas (piemēram, *Global Art Campaign*, *"Be the Voice of SnT2025"*) un jaunas uz jauniešiem vērstas darbības.

— Izveidots *CYL* absolventu tīkls (*Alumni Network*) nolūkā uzturēt iesaisti un saglabāt institucionālās zināšanas.

— Izstrādāti komunikācijas un informēšanas produkti nolūkā vairot *CYL* darbību pamanāmību un paplašināt sasniegto auditoriju.

— Stiprinātas stratēģiskās partnerības ar starptautiskām organizācijām, akadēmiskām iestādēm, domnīcām un jaunatnes tīkliem.

Vienlīdzīgas piekļuves iespējām veicināšana

Vispārīga informācija

Lai atzīmētu *CTBT* 25. gadadienu, *CTBTO* 2022. gadā ar ES atbalstu izveidoja mentorēšanas programmu sievietēm, kas aizsākušas karjeru*STEM* jomā. Kopš tā laika ir sekmīgi pabeigti četri programmas cikli un pašlaik tiek īstenots piektais cikls, atbalstot 141 mentorējamo personu no visiem sešiem *CTBTO* ģeogrāfiskajiem reģioniem, un lielākā daļa no šīm personām ir no jaunattīstības valstīm.

Programma nodrošina karjeras sākumposmā esošu sieviešu kontaktus ar pieredzējušiem tehniskajiem ekspertiem, palīdzot viņām paplašināt profesionālos tīklus, stiprināt prasmes un gūt lielāku izpratni par karjeras iespējām *STEM*, kodolieroču neizplatīšanas un atbruņošanās, kā arī ar *CTBT* saistītās jomās. Mentorēšanu papildina tematiski semināri, darbsemināri un prasmju pilnveides pasākumi, kas veicina kvalificētu sieviešu profesionāļu skaita pieaugumu.

Lai gan šie centieni atbalsta kontaktēšanās un darbā pieņemšanas mērķu sasniegšanu, dzimumu līdzsvara panākšanai ir vajadzīga arī pastāvīga rīcība, lai pagaidu tehniskajam sekretariātam piesaistītu, attīstītu un tajā noturētu kvalificētas sievietes. Tāpēc projekts nepārtrauktas mentorēšanas darbības apvienos ar mērķorientētiem pasākumiem, lai stiprinātu iestāžu sistēmu nolūkā panākt dzimumu līdztiesību, pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un iekļaušanu darbavietā.

Paredzamie rezultāti

— Ir paplašināts tādu kvalificētu karjeras sākumposmā esošu sieviešu skaits, kas veido karjeru *STEM*, kodolieroču neizplatīšanas un atbruņošanās jomā, un ir paplašināts talantīgu sieviešu tehnisko ekspertu kopums.

— Lielāka informētība par *CTBT* pārbaudes režīmu un ar to saistītajām profesionālajām iespējām.

— Nostiprināta iestāžu sistēma, kas veicina dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm.

Paredzamie iznākumi

— Mentorēšanas programmas ietvaros atbalsts no 2027. līdz 2029. gadam sniegts vismaz 40 karjeras sākumposmā esošām sievietēm.

— Ir veiktas darbības, lai nodrošinātu dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgas iespējas sievietēm (*GEWE*) , un par tām katru gadu ziņots Apvienoto Nāciju Organizācijas starporganizāciju procesā.

Darbību īstenošana, uzraudzība un ziņošana

Vispārīga informācija

Pamatojoties uz pieredzi, kas gūta saistībā ar Padomes Lēmuma (KĀDP) 2023/2064 (2023. gada 25. septembris), un ņemot vērā ierosināto darbību tvērumu un sarežģītību, ir vajadzīgs īpašs programmas pārvaldības atbalsts, lai nodrošinātu efektīvu koordināciju, savlaicīgu īstenošanu un pastāvīgu projektu uzraudzību un ziņošanu par tiem. Īpaši norīkots, personālam nepiederošs darbinieks būs centrālais kontaktpunkts ES finansētām darbībām, atbalstot koordināciju starp visām nodaļām un nodrošinot savlaicīgu un precīzu ziņošanu Eiropas Savienībai.

Paredzamie rezultāti

— Uzlabota ES finansēto darbību koordinācija un pārraudzība.

— Pastiprināta uzraudzība, ziņošana un saziņa ar ES.